

1 Istnienie postępowania w sprawie wydania nakazu zapłaty

Wśród innych postępowań uproszczonych we włoskim kodeksie postępowania cywilnego wymienia się postępowanie w sprawie wydania nakazu zapłaty (*procedimento di ingiunzione*) (art. 633 i nast.). Jest to postępowanie *ex parte*, ponieważ sąd orzeka w sprawie wniosku wierzyciela bez przesłuchiwania dłużnika lub umożliwienia mu przedstawienia odpowiedzi lub uwag.

Przesłuchanie dłużnika odbywa się dopiero na późniejszym etapie, jeżeli zaskarży on nakaz zapłaty.

O wydanie nakazu zapłaty można ubiegać się tylko w odniesieniu do określonych roszczeń (roszczenie o zapłatę określonej kwoty pieniężnej lub dostawę określonej ilości towarów zamiennych itp.) oraz z zastrzeżeniem określonych warunków przewidzianych w kodeksie cywilnym (np. wierzyciele muszą przedstawić pisemny dowód na potwierdzenie swojego roszczenia).

Jeżeli sąd rozpoznający roszczenie uzna jego zasadność, nakaże dłużnikowi zapłatę kwoty w określonym terminie, który zazwyczaj wynosi 40 dni, przy czym sąd powiadomi także dłużnika, że może on zaskarżyć nakaz w tym samym terminie oraz że w przypadku braku sprzeciwu nakaz zapłaty staje się prawomocny i wykonalny.

1.1 Zakres i postępowanie

Postępowanie stosuje się do roszczeń wniesionych przez wierzycieli, którzy dochodzą należnych im kwot pieniężnych lub określonej ilości towarów zamiennych, lub przez każdą osobę uprawnioną do otrzymania określonej ruchomości.

1.1.1 Jakiego rodzaju roszczeń są kwalifikowalne (np. tylko roszczenia pieniężne, tylko roszczenia wynikające ze zobowiązań umownych itp.)?

Jeżeli postępowanie dotyczy roszczenia pieniężnego, należy dokładnie określić kwotę roszczenia. Zasada ta wyklucza więc możliwość ubiegania się o wydanie nakazu zapłaty w odniesieniu do roszczeń pozaumownych, na przykład dochodzenia odszkodowania z tytułu szkody wynikającej z czynu niedozwolonego.

1.1.2 Czy istnieje górny pułap wartości roszczenia (wartości przedmiotu sporu)?

Nie, nie istnieje górny pułap. Nakaz zapłaty może być wydany bez względu na wysokość roszczenia.

1.1.3 Czy skorzystanie z postępowania jest fakultatywne czy obligatoryjne?

Skorzystanie z postępowania w sprawie nakazu zapłaty jest fakultatywne. Wierzyciel zawsze ma możliwość wniesienia zwykłego pozwu.

1.1.4 Czy możliwe jest zastosowanie postępowania, jeżeli pozwany mieszka w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim?

Tak.

1.2 Sąd właściwy

Nakaz zapłaty może wydać sędzia pokoju (*giudice di pace*) lub sąd powszechny (*tribunale*), który byłby właściwy w przypadku standardowego postępowania. Sędzia pokoju jest właściwy do rozpoznawania jedynie drobnych roszczeń zgodnie z kryteriami określonymi w art. 7 kodeksu postępowania cywilnego.

W przypadku złożenia wniosku w sądzie powszechnym sąd orzeka w składzie jednoosobowym.

Roszczenia dotyczące opłat za usługi prawne, zarówno związane z postępowaniem sądowym, jak i pozasądowym, lub zwrotu kosztów należnych adwokatom, pracownikom sądowym doręczającym pisma procesowe lub dowolnej innej osobie, która świadczyła usługi w trakcie postępowania sądowego, rozpoznaje sąd, który rozpoznawał sprawę dotyczącą roszczenia wierzyciela.

Adwokaci mogą zwrócić się o wydanie nakazu zapłaty wobec swoich klientów do sądu w miejscu, w którym są zarejestrowani w izbie adwokackiej (*consiglio dell'ordine*). Podobnie notariusze mogą wносить roszczenia do sądu w miejscu, w którym są zarejestrowani w izbie notarialnej (*consiglio notarile*) (zob. także informacje na temat jurysdykcji).

1.3 Wymogi formalne

Pozew o wydanie nakazu zapłaty musi zawierać informacje określone w art. 638 kodeksu postępowania cywilnego i musi zostać złożony w sekretariacie sądu wraz z dotyczącymi go załącznikami. Zgodnie z art. 16-bis dekretu z mocą ustawy nr 179 z dnia 18 października 2012 r. (przekształconego ustawą nr 221 z dnia 17 grudnia 2012 r.): „Od dnia 30 czerwca 2014 r. w postępowaniach przed sądem, o których mowa w księdze IV tytułu I rozdział I kodeksu postępowania cywilnego, wszelkie środki oraz oświadczenia i dokumenty stron składa się wyłącznie drogą elektroniczną (z wyjątkiem sprzeciwów)”.

W związku z tym w przypadku wniosków dotyczących postępowania *ex parte* złożonych po 30 czerwca 2014 r. dokumenty składane w formie papierowej uznaje się za niedopuszczalne. Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1896/2006 w przypadku europejskiego nakazu zapłaty art. 16-bis dekretu z mocą ustawy nr 179/2012 nie ma zastosowania. W związku z tym wnioski o wydanie takiego nakazu należy składać w formie papierowej, a nie drogą elektroniczną.

1.3.1 Czy skorzystanie ze standardowego formularza jest obowiązkowe? (Jeżeli tak, gdzie można pobrać taki formularz?)

Nie, nie istnieje żaden specjalny formularz.

1.3.2 Czy istnieje przymus adwokacki?

Co do zasady tak, jednak w niektórych przypadkach powodowie mogą występować przed sądem samodzielnie. Jednym z takich przypadków jest roszczenie rozpoznawane przez sędziego pokoju i dotyczące kwoty nieprzekraczającej 1100 euro. Innym przykładem jest sytuacja, w której powód posiada kwalifikacje do występowania w charakterze adwokata przed sądem rozpoznającym sprawę.

1.3.3 Jak bardzo szczegółowo należy opisać roszczenie?

W pozwie należy określić roszczenie i uzasadniające je podstawy. Nie ma potrzeby szczegółowego przedstawienia podstaw roszczenia, które można ująć w formie krótkiego opisu istotnych okoliczności faktycznych i dokumentów.

1.3.4 Czy konieczne jest przedstawienie dowodów pisemnych dotyczących danego roszczenia? Jeżeli tak, jakie dokumenty są dopuszczalne jako dowody?

Tak. Dowody pisemne na poparcie roszczenia obejmują w szczególności potwierdzenie dostawy i jednostronne pisemne przyrzeczenie. Jeżeli roszczenie dotyczy dostawy towarów lub usług, która została zrealizowana przez jedno przedsiębiorstwo na rzecz innego przedsiębiorstwa lub osoby, która nie prowadzi działalności zawodowej ani gospodarczej, pisemnym dowodem dotyczącym takiego roszczenia mogą być także autentyczne wyciągi z ksiąg rachunkowych przedsiębiorstwa będącego wierzycielem, pod warunkiem że są one należycie prowadzone w sposób wymagany przepisami prawa. Odpowiednim dowodem pisemnym na potwierdzenie roszczenia mogą także być faktury handlowe, pod warunkiem że towarzyszy im opatrzone pieczęcią kopia faktury wprowadzonej do rejestru faktur powoda.

Przepisy szczególne dotyczące dowodów na poparcie roszczenia mają zastosowanie do roszczeń dotyczących honorarium i zwrotu kosztów dochodzonych przez adwokatów, notariuszy i przedstawicieli innych wolnych zawodów, a także do roszczeń organów państwa i organów publicznych.

1.4 Odrzucenie pozwu

Jeżeli sąd uzna, że roszczenie nie jest wystarczająco uzasadnione, powiadomi o tym powoda za pośrednictwem sekretarza sądu, wzywając go do przedstawienia dodatkowych dowodów. Jeżeli powód nie udzieli odpowiedzi lub nie wycofa pozwu lub jeżeli pozew jest niedopuszczalny, sąd odrzuci pozew, wydając orzeczenie z uzasadnieniem.

W takich przypadkach pozew można ponownie złożyć w trybie postępowania specjalnego lub zwykłego.

1.5 Odwołanie

Odrzucenia pozwu nie można zaskarżyć ani w drodze zwyczajnego środka zaskarżenia, ani skargi kasacyjnej.

1.6 Sprzeciw

W przypadku przyjęcia pozwu sąd wydaje nakaz zapłaty, który należy doręczyć pozwanemu. Na terenie Włoch termin doręczenia to 60 dni od wydania wyroku, natomiast poza terytorium Włoch doręczenia dokonuje się w ciągu 90 dni.

Po otrzymaniu nakazu zapłaty dłużnik ma 40 dni na wniesienie sprzeciwu.

Termin na wniesienie sprzeciwu wobec roszczenia może zostać skrócony do 10 dni lub przedłużony do 60 dni, jeżeli istnieje ku temu uzasadniony powód.

Jeżeli pozwany mieszka w innym państwie członkowskim UE, termin wynosi 50 dni i może zostać skrócony do 20 dni. Jeżeli pozwany mieszka w poza UE, termin wynosi 60 dni i może zostać skrócony do 30 dni lub przedłużony do 120 dni.

Pozwani mogą zakwestionować roszczenie nawet po upływie terminu, jeżeli są w stanie udowodnić, że nie zostali poinformowani o wydaniu nakazu zapłaty w należyтым terminie wskutek nieprawidłowego doręczenia nakazu lub dowolnego nieprzewidzianego wydarzenia lub działania siły wyższej. Zaskarżenie nie jest możliwe po upływie 10 dni od zastosowania pierwszego środka egzekucyjnego.

Sprzeciw od nakazu (*opposizione*) wnosi się do sądu, który wydał dany nakaz, w postaci pisma procesowego wzywającego do stawienia się przed sądem (*citazione*), które doręcza się powodowi na adres podany w pozwie. Pismo procesowe zawierające sprzeciw od nakazu musi zasadniczo zawierać informacje typowe dla tego rodzaju pisma procesowego. W szczególności osoba wnosząca sprzeciw musi podać podstawy sprzeciwu wobec roszczenia.

1.7 Skutek wniesienia sprzeciwu

Wniesienie tego rodzaju sprzeciwu skutkuje wszczęciem postępowania przed sądem powszechnym, w którym sąd bada zasadność roszczenia o zapłatę.

1.8 Skutek niewniesienia sprzeciwu

W przypadku braku sprzeciwu w wyznaczonym terminie lub niestawienia się pozwanego przed sądem sąd, który wydał nakaz, stwierdzi wykonalność nakazu na wniosek powoda.

1.8.1 Co należy zrobić, aby nakaz zapłaty stał się tytułem wykonawczym?

Istnieją cztery możliwe scenariusze.

Pierwszy z nich ma miejsce wówczas, gdy nie upłynął jeszcze termin na wniesienie sprzeciwu wobec roszczenia. Powód może zwrócić się do sądu o stwierdzenie tymczasowej wykonalności nakazu ze skutkiem natychmiastowym. Sąd może przychylić się do takiego wniosku tylko w przypadku, gdy spełnione zostaną szczególne przesłanki tymczasowej wykonalności określone w kodeksie postępowania cywilnego – na przykład jeżeli podstawą roszczenia jest weksel lub czek lub jeżeli zwłoka w wykonaniu spowodowałaby poważną szkodę dla wierzyciela. Sąd może uzależnić zasądzenie tymczasowej wykonalności na tak wczesnym etapie od wniesienia przez wierzyciela zabezpieczenia na rzecz dłużnika.

Drugi scenariusz ma miejsce wówczas, gdy dłużnik, któremu doręczono nakaz zapłaty, nie wnieśli sprzeciwu w wymaganym czasie. W takiej sytuacji wierzyciel może złożyć wniosek o wykonanie nakazu.

Trzeci scenariusz ma zastosowanie w sytuacji, w której dłużnik faktycznie wniósł sprzeciw, a sprawa pozostaje w toku. W takim przypadku wierzyciel może złożyć wniosek o tymczasowe wykonanie nakazu. Sąd może przychylić się do takiego wniosku tylko w przypadku, gdy spełnione zostaną warunki określone w kodeksie (na przykład, jeżeli sprzeciw nie jest poparty żadnymi dowodami z dokumentów). Sąd może także zarządzić tymczasowe wykonanie jedynie części nakazu, tj. do kwoty niezakwestionowanej przez dłużnika. Sąd może także zarządzić tymczasowe wykonanie nakazu, jeżeli wierzyciel wnieśli zabezpieczenie pokrywające kwotę możliwego zwrotu, powiększoną o koszty i odszkodowanie.

Czwarty scenariusz ma miejsce wówczas, gdy sprzeciw zostanie odrzucony. W wyniku odrzucenia sprzeciwu nakaz zapłaty staje się wykonalny, jeżeli do tej pory nie był.

Nakazy zapłaty, których wykonalność została stwierdzona w drodze jednego z powyższych scenariuszy, stanowią podstawę do zabezpieczenia wykonania orzeczenia zastawem ustanowionym na majątku dłużnika.

1.8.2 Czy orzeczenie to jest prawomocne czy nadal istnieje możliwość, aby pozwany odwołał się od tego orzeczenia?

Nakaz, który stał się wykonalny w związku z niewniesieniem przez dłużnika sprzeciwu, można uchylić w wyjątkowych sytuacjach przewidzianych w prawie (np. w przypadku ustalenia, że orzeczenie sądu zostało wydane na podstawie dowodów, które później zostały uznane za fałszywe). Jeżeli nakaz zapłaty ma wpływ na prawa osoby trzeciej, osoba taka także może wnieść sprzeciw.

Od orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie sprzeciwu można się odwołać korzystając ze zwyczajnych procedur.

Powiązane strony

► [Włoska konstytucja](#) (EN)

https://www.senato.it/sites/default/files/media-documents/COST_INGLESE.pdf

► [Ustawodawstwo włoskie](#) (IT)

<https://www.normattiva.it/?language=en>

► [Włoski kodeks postępowania cywilnego](#) (IT)

<http://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2015/01/02/codice-di-procedura-civile>

► [Włoski kodeks postępowania administracyjnego](#) (EN)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/mzk3/~edisp/nsiga_4276977.pdf

► [Włoski kodeks postępowania administracyjnego](#) (FR)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/njiz/~edisp/nsiga_4506451.pdf

► [Włoski kodeks postępowania administracyjnego](#) (DE)

https://www.giustizia-amministrativa.it/cdsintra/wcm/idc/groups/public/documents/document/mday/nda5/~edisp/nsiga_4289867.pdf

► [Włoski system sądownictwa](#) (IT)

<https://www.csm.it/web/csm-internet/magistratura/il-sistema-giudiziario=>

► [Włoska ordynacja podatkowa](#) (IT)

<http://def.finanze.it/DocTribFrontend/getAttoNormativoDetail.do?id=%7bECD81E71-D37B-4722-AA36-116B5BCB2232%7d>

► [Ministerstwo Sprawiedliwości](#)

<https://www.giustizia.it/giustizia>

Ostatnia aktualizacja: 21/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.